

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.097/2022/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a személyesen eljáró **Felperes1** (Cím2) felperesnek – a dr. Cziráki Gábor kamarai jogtanácsos által képviselt **alperes** (alperes címe) alperes ellen elmaradt illetmény megfizetése tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 21.M.70.228/2021/18. számú ítéletével szemben az alperes által 19. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében helybenhagyja.

A le nem rótt 53.252 (ötvenháromezer-kétszázötvenkettő) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. február 18. napján hozott 21.M.70.228/2021/18. számú ítéletével 665.652 forint elmaradt munkabér és a késedelmi kamatok megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította és a pernyertesség arányára figyelemmel a felperest kötelezte 50.000 forint perköltség megfizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1985. szeptember 2-ától informatikus munkakörben állt alkalmazásban a Önkormányzatnál, majd 2003. április 15-ével közszolgálati jogviszonyba került kinevezésre Polgármesteri Hivatalhoz.

Foglalkoztatási jogviszonya folyamatosan fennállt, majd 2013. január 1-jével alperes Törzshivatal Informatikai Főosztály Hálózatüzemeltetési Informatikai Osztály állományába helyezték át, jogviszonya kormányzati szolgálati jogviszonnyá alakult át.

[3] Informatikusként a felperes feladata volt az alperes szervezetébe tartozó kormányhivatalok részére folyamatos informatikai támogatás biztosítása. A felpereshez tartozott a kerületi kormányhivatalok informatikai támogatása.

[4] Az Informatikai Főosztály 2013. március 27-i ügyrendjének IV.3. pontja szerint az Informatikai Osztály munkatársai rugalmas munkaidőben dolgoztak, mely során figyelembe kellett venni a kormányhivatalok, illetve a támogatott szakterületek munkarendjét és az elvégzendő feladatokat.

[5] A felperesnek hétfőtől-csütörtökig 8.00 – 16.30 óráig, pénteken 8.00 – 14.00 óráig tartott a munkaideje. A kormányhivatalok, illetve az alperes vezetősége részéről azonban elvárás volt, hogy az informatikusok a hozzájuk tartozó kormányhivatalok nyitvatartási idejében rendelkezésre álljanak és informatikai probléma felmerülése esetén azt megoldják, segítséget nyújtsanak abban az esetben is, amennyiben a munkaidejük már lejárt. A felperes emiatt a hozzá tartozó kormányhivatalok nyitvatartási idejéhez igazodóan tartózkodott a munkahelyén, illetve szükség esetén az adott kormányhivatalban. A jelenléti íven ennek megfelelően rögzítette a jelenlétet, vagyis az érkezés és a távozás időpontját. A jelenléti íveket a felperes által kitöltött tartalommal hetente aláírta a közvetlen felettese és azokat így továbbították bérszámfejtésre. Az alperes a rendes, hivatali munkaidőn túl elvégzett munkát nem ellentételezte a felperes számára, szabadidőt nem biztosított és a felperes kormánytisztviselői jogviszonya megszűnésekor azt pénzben sem fizette ki számára.

[6] Az elsőfokú bíróság részben találta alaposnak a felperes keresetét, melyben készenléti díj címén 330.000 forint, továbbá rendkívüli munkavégzés díjazásaként elsődlegesen 1.056.000 forint, másodlagosan 665.652 forint és a késedelmi kamatok megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[7] A készenléttel összefüggő kereseti kérelem tekintetében kifejtette, hogy a felperes a keresetében megjelölt 2013. december 21. és 2014. január 6. közötti időszakban hétvégi és munkaszüneti napon történt készenlét tényét az általa megjelölt okirati és egyéb bizonyítékokkal nem igazolta. A becsatolt e-mailek és okiratok azt támasztották alá, hogy munkanapokon, a munkavállalók a költözésre tekintettel otthonukban végeztek munkát és a telefonos elérhetőség érdekében tájékozódott a munkáltató az „ügyelet tartása” vonatkozásában. Mindebből azonban nem következett, hogy akár hétvégi, akár munkaszüneti napokon a felperesnek készenléti kötelezettsége volt, ezért az ezen a jogcímen igényelt keresetet az elsőfokú bíróság elutasította.

[8] A rendkívüli munkavégzés díjazása tekintetében előterjesztett keresetet az elsőfokú bíróság a jogalap tekintetében alaposnak találta a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 96. § (1) és (2) bekezdése alapján. főosztályvezető főosztályvezető és osztályvezető osztályvezető, a felperes korábbi feletteseinek tanúvallomása alapján azt állapította meg, hogy az Informatikai Osztály munkavállalóinak a hivatali munkaidőt meghaladóan, a kormányhivatalok nyitvatartási idejében kellett ellátniuk az informatikai szolgáltatás támogatásával kapcsolatos kötelezettségeiket. Ezen időtartamban a munkáltató rendelkezésre kellett állni és amennyiben informatikai probléma adódott, azt meg kellett oldani. Mindez a vezetőség elvárása volt, melynek az informatikusok – köztük a felperes – eleget tettek.

[9] Az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy a felpereshez tartozó kormányhivataloknak egyedül a felperes adott informatikai támogatást, ezért nem volt lehetősége más munkatárssal egyezkedni a rendes munkaidőn felüli feladatok ellátása tekintetében. A felperes az alperesi elvárásoknak úgy tudott eleget tenni, hogy rendes munkaidőben megérkezett a munkahelyére, délutánonként pedig addig ott tartózkodott, ameddig a hozzá tartozó kormányhivatalok ügyfélfogadási ideje tartott. Ezekben az esetekben a felperes az irodájában, vagy valamely kormányablakban végzett munkát, informatikai probléma felmerülése esetén pedig azt megoldotta. A munkavégzés időtartamát egyértelműen alátámasztották a perben becsatolt, felperes által aláírt jelenléti ívek is, amelyben naponta vezette a munkavégzéssel töltött időt. Az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes közvetlen felettese heti rendszerességgel aláírásával igazolta a jelenléti ívet, vagyis tisztában volt a rendszeres túlmunkával.

[10] Nem fogadta el az alperes érvelését azzal kapcsolatban, hogy az arra jogosult vezető által írásban elrendelt túlmunka hiányában a felperes nem volt jogosult a munkahelyen tartózkodása alapján díjazásra. Az elsőfokú bíróság az egységes bírósági gyakorlatra hivatkozva rámutatott, amennyiben a munkavállaló a rendes munkaidején felül a munkáltató tudtával és a munkáltató érdekében munkát végez, az rendkívüli munkavégzésnek minősül. Jelen esetben a felettesek tanúvallomása egyértelműen alátámasztotta, tudomásuk volt arról, hogy a felperes a kormányhivatalokkal kapcsolatos feladatok ellátása érdekében indokoltan, a rendes munkaidőn felül végez munkát a munkahelyén vagy a kormányhivatalban és ez a munkavégzés az alperes érdekében történt.

[11] Az alperes tudomással rendelkezett arról, hogy a felperes csak így tudja ellátni a feladatát, mégsem tett a peresített időszakban azzal kapcsolatban, hogy a feladatellátást más módon szervezze meg. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, munkáltatóként az alperes feladata volt, hogy a saját elvárásaira figyelemmel, az informatikusok munkáját a rendes munkaidejükön belül szervezze meg. A felperes az alperes elvárásainak teljesítése érdekében az alperes tudtával, a rendes munkaidején felül végzett munkát ezért, megillette a rendkívüli munkavégzésért járó díjazás.

[12] A jogviszony időtartama alatt az alperes nem biztosított szabadidőt a felperesnek az elvégzett többlet munkájáért, illetőleg a kormányzati szolgálati jogviszony

megszűnésekor sem fizette meg annak ellenértékét, ezért a felperes alappal igényelte a rendkívüli munkavégzés díjazásának megfizetését a Kttv. 98.§ (1), (2), (3) és (7) bekezdése alapján.

[13] Az elsőfokú bíróság azösszecszerűség tekintetében az elsődleges kereseti kérelmet nem találta alaposnak. Ezzel összefűggsben a 21.M.70.228/2021/4. számú részítéletére hivatkozott, melyben a felperes illetménykülönbözetel, illetve 440.000 forintos illetménye megállapításával kapcsolatos kereseti kérelmet elutasította. Ebből követezően a felperes a másodlagos kereseti kérelmében jelölte meg helyesen azösszecszerűség alapját, melyben a ténylegesen elért illetménye figyelembevételével határozta meg a követelését. A felperes által meghatározott számítási módot ésösszecszerűséget az alperes nem vitatta, ezért az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelem szerint határozta meg a marasztalási összeget, a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján a késedelmi kamatra kiterjedően.

Az alperes fellebbezése

[14] Az elsőfokú ítélet munkabér megfizetésére vonatkozó részével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen a keresetet elutasító érdemi döntés meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Anyagi jogszabálysértésként a Kttv. 97. §, 98. §-a megsértését állította.

[15] Fellebbezésében kifejtette, az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy nem vitatta a kereseti kérelemben meghatározott számítási módot és azösszecszerűséget. A 2021. november 24-i előkészítő iratában az elsőfokú eljárás során azösszecszerűséggel kapcsolatban részletesen nyilatkozott.

[16] A túlmunkát illetően az elsőfokú bíróság a felperes azon téves feltevésére alapította az ítéletét, hogy ügyfélfogadási időben, hivatali munkaidőn túl tényleges munkavégzés hiányában is jogosulttá vált díjazásra. Az alperes fellebbezésében kifejtette, hogy „...önmagában azon körülmény miatt, hogy alperes felperest olyan, a meghosszabbított ügyfélfogadási időben az ügyfélfogadást lehetővé tevő telephelyen foglalkoztatta, amelynek nyitvatartása meghaladta a rendes hivatali időt, nem illeti meg túlmunka címén elmaradt munkabér.”

[17] Az alperes továbbra is jelentőséget tulajdonított annak, hogy az arra jogosult vezető (főigazgató, kormány megbízott) nem kötelezte írásban a felperest túlmunka elvégzésére, ezt alátámasztották a tanúvallomások is. Amikor ritka esetekben sor került rendkívüli munkavégzésre, azt az alperes kompenzálta szabadidő biztosításával.

[18] Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a jelenléti ívek tartalmát is, mivel azok sem igazolták a rendkívüli munkavégzést. A jelenléti íveken külön rovat lett kialakítva a rendkívüli munka nyilvántartására, a felperes azonban ebben nem tüntetett fel munkavégzést. A felettes aláírása csupán a jelenléti ív igazolására vonatkozott, nem minősült a többlet munkavégzés elismerésének. A felperes közvetlen felettesének tanúvallomása is ezt támasztotta alá.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[19] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[20] Az alperes fellebbezése nem alapos.

[21] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, ezért nem érintette az elsőfokú ítéletnek a készenléti díjjal kapcsolatos kereset elutasítására vonatkozó rendelkezését és a rendkívüli munkavégzés kapcsán előterjesztett elsődleges – 440.000 forint illetményen alapuló - összecszerűsége.

[22] Az elsőfokú bíróság a rendkívüli munkavégzés díjával összefüggésben a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, megfelelő jogkövetkeztetések alapján érdemben megalapozott döntést hozott.

[23] A Kttv. 96. § (2) bekezdés a) pontja szerint rendkívüli munkavégzésnek a munkaidő beosztástól eltérő munkavégzés minősül. A felperes munkaideje hétfőtől – csütörtökig 8.00 – 16.30 óráig, illetve pénteken 8.00 – 14.00 óráig tartott. A perbeli időszakban a rendelkezésre álló jelenléti ívek adatai szerint a felperes a rendes munkaidőt meghaladóan, azaz a munkaidő beosztástól eltérően végzett munkát. A felperes a jelenléti ívekre rávezette a munkaideje kezdetének és a munka befejezésének időpontját, amit a felettese aláírásával igazolt. Ezért az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes közvetlen felettesének a felperes által végzett rendkívüli munkavégzésről tudomása volt.

[24] Az alperes alaptalanul hivatkozott a tanúvallomások és a jelenléti ív tartalmának téves értékelésére. A tanúvallomások nem cáfolták, sőt, éppen megerősítették a keresetben foglalt azon előadást, miszerint a kormányhivatalok nyitvatartási rendjéhez, az ügyfélfogadáshoz igazodóan volt szükség az informatikai támogatás biztosítására az informatikusok részéről. Szintén nem volt vitatott és erre vonatkozóan osztályvezető is nyilatkozott a tanúvallomásában, hogy a felperesnek a felmerülő informatikai problémákat függetlenül a munkaidejétől, el kellett látnia. A tanúk vallomása alátámasztotta azt is, hogy a hivatali rendes munkaidőn felül rendszeresen szükség volt az alperes érdekében munkavégzésre, az informatikai támogatás biztosítására.

[25] Az elsőfokú bíróság a jelenléti ívek felettes által történő aláírását is megfelelően értékelte. A felperes a tényleges munkaidejét rögzítette az egyes íveken, vagyis azt az időtartamot, amely függetlenül a hivatali munkarendjétől, a tényleges munkába érkezése és távozása időpontja volt. A felettese, ismerte a kormányhivatalok részére nyújtandó informatikai támogatás körülményeit, elfogadta a felperes által rögzített időtartamokat és ezeket aláírásával látta el, azt nem vitatta. Nem annak volt jelentősége, hogy a felperes a munkaidő tartamát a jelenléti íven nem a megfelelő oszlopban tüntette fel, hanem annak, hogy az általa munkavégzéssel töltött időtartam világosan, egyértelműen megállapítható a nyilvántartásból és felettese azt ennek ismeretében, ellenvetés nélkül írta alá. Mindez a másodfokú bíróság értelmezése szerint is a felperes által vezetett munkaidő nyilvántartás elfogadásának minősült.

[26] A Kttv. 96.§ (4) bekezdése nem követeli meg a rendkívüli munkavégzés írásban történő elrendelését, ez csak a kormánytisztviselő kérésére kötelező. A fentebb kifejtettek alapján azonban az alperes tudott a rendkívüli munkavégzésről, ezért az írásbeliség hiányára emiatt is alaptalanul hivatkozott. Az alperes a fellebbezésében maga is akként nyilatkozott, hogy a meghosszabbított ügyfélfogadási időben „foglalkoztatta” a felperest. A foglalkoztatás tényéből pedig az következett, hogy a felperes a munkaidőn túl végzett munkájáért megalapozottan igényelte a túlmunkára meghatározott szabályok szerint a díjazását.

[27] Az alperes a fellebbezésében alaptalanul állította, hogy az elsőfokú eljárásban a kereset összecszerűségét és a számítási metodikát is vitatta. A 2021. november 19-i tárgyaláson (12. sorszámú jkv.) az alperesi képviselő valóban akként nyilatkozott, hogy az összecszerűséget is vitatja. Az elsőfokú bíróság ez alapján határidőt biztosított az alperesnek a nyilatkozatai megtételére. Az alperes azonban az ezt követően 2021. november 24-én előterjesztett beadványában jelen fellebbezés tartalmával egyezően lényegében a rendkívüli munkavégzésre vonatkozó igény jogalapját és nem az összecszerűséget vitatta. Beadványa szerint a felperes arra a téves feltevésre alapította a túlmunka iránti igényét, hogy a kormányhivatalok a munkaidejét meghaladó időtartamban is nyitva tartottak. Az alperes tehát nem a számítási metodikát, vagy az összecszerűséget vitatta, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan tekintette irányadónak a keresetben meghatározott összecszerűséget.

[28] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdése

alapján – helyes indokaira tekintettel – fellebbezett részében helybenhagyta, egyebekben nem érintette.

Záró rendelkezések

[29] A fellebbezési eljárásban pernyertes felperes nem számított fel költséget, ezért a másodfokú bíróság mellőzte a perköltség megállapítását a Pp. 82.§-a értelmében.

[30] Az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdése alapján személyes illetékmentesség illette meg, ezért a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § és 14. §-a értelmében az alperest terhelő fellebbezési illetéket az állam viseli.

Budapest, 2022. június 2.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
előadó bíró

dr. Szalai Beatrix s.k.
bíró